

tet er anført om Forslaget fra Flertallets Side, og jeg skal som Ordfører, inden jeg kommer nærmere ind derpaa, afvente, hvad Mindretallets Ordfører vil anføre, og hvad der fremkommer fra den høitærede Finantsminister, og kun paa dette Stadium sige, at jeg antager — jeg bemærker, at jeg her ikke kan tale paa hele Udvalgets Vegne — at hele Udvalget, ligesom jeg selv, i og for sig sympatiserer med Tanken i Forslaget. Det er jo aabenlyst, forekommer det mig, at det er uheldigt, at en Statsanstalt tager saa høi en Rente, som $4\frac{1}{2}$ pCt. for 1ste Prioritets-Laan i faste Eiendomme maa siges at være under de nuværende Renteforhold, og ligeledes $4\frac{1}{2}$ pCt. af Kommunerne. Saaledes som Forslaget imidlertid her stilles, har jeg og flere andre Udvalgs-Medlemmer med mig havt den Betænkelse derved, at man jo ikke kan paabyde Anstalten at beholde disse Laan. I alt Fald efter hvad jeg efter mit Kjendskab til disse Forhold har Grund til at antage, staar en Del af disse Laan noget yderligere. De ere maasse ret glade ved at blive staaende til $4\frac{1}{2}$ Procent. Blev Renten nu ved Lov nedsat, er der ikke ringe Sandsynlighed for, at Anstalten vilde opgive en Del af disse Laan, og det vil mulig være en temmelig daarlig Nytaars-Præsent til de paagjældende Laantagere saaledes at berøbe dem disse Laan, som de dog maasse i nogen Grad satte Pris paa. Men jeg indrømmer paa den anden Side, at der kan siges, at en Statsanstalt som denne bør ikke have andre Taxter end de, der ere saa sikkre, at 4 pCt. under de nuværende Forhold kan anses for en passende Rente. Det indrømmer jeg principielt, og naar Udvalgets Flertal har stillet sig afventende til dette Forslag, er det af Frygt for i Virkeligheden ikke at komme til at gavne adskillige af de Laantagere, der her er Tale om. Det er nemlig ikke saaledes som i Almindelighed antaget, at alle Livrenteanstaltens Panter ere af første Klasse. Man gennemgik for nogen Tid siden Livrenteanstaltens Portefeuille og delte Laanene i forskellige Klasser. En Del af dem, de, der bleve sat i den ringeste Klasse, anser man i Virkeligheden ikke for at yde saa fin Sikkerhed, at det vilde være rimeligt at have dem til 4 pCt. Jeg er tilbøjelig til at tro, at en Del af disse Laan vilde blive opjagte, hvis Renten skulde nedsættes til 4 pCt. Det er ogsaa givet, at Anstalten, rigtignok kun i ganske enkelte Tilfælde, har havt Tab ved Prioritetslaan, men Tab har der været. I ethvert Tilfælde mener jeg, at hvis man skulde havne i en Paragraf som denne, maatte den ganske vist udvides til

Kommunelaan, thi her er Urimeligheden ikke mindre. Her er det i ethvert Tilfælde givet, at de paagjældende Laantagere vilde faae Gavn deraf, idet disse Laan i Almindelighed ere kontraherede paa et saa langt Målemaal, at der her ikke er Tale om den Fare, jeg før antydede. Jeg skal fremdeles antyde, at Anstalten — som det vil ses af de af Udvalget tilveiebragte Dørløsninger — af Police-Laan tager 5 pCt., og det er netop den Art af Laan, som yder den fineste Sikkerhed. Der kan ikke tænkes bedre Sikkerhed end den, en saadan pantsat Police giver efter Livrenteanstaltens Laaneregler, thi Anstalten giver ikke høiere Laan end op til Policens Realisationsværdi, det vil sige den Værdi, den har i det Dieblit, den træder ud af Kraft. Altsaa ganske ubetinget og under alle Eventualiteter vil der altid være fuld Valuta for Pengene, hvilket Dieblit Laantageren udebliver med Rentebetalingen, eller man af anden Grund opstiger Laanet. Embedsmænds Laan give ogsaa 5 pCt., men der er Sikkerheden ikke fuldkommen, Anstalten har ikke den samme Garanti, og der kunde altsaa være mere Grund til at bibeholde en saa høi Rente som 5 pCt. Jeg vil som sagt, og jeg antager, det Samme er Tilfældet med Udvalgets Flertal, afvente Sagens nærmere Gang her i Salen, og navnlig afvente den høitærede Finantsministers Udtalelse. Under Konferencen i Udvalget viste der sig ikke fuldstændig Klarhed om, hvorvidt en saadan Paragraf som denne vilde blive en absolut Nødsøstien for Lovens Gjennemførelse eller ikke. Det er ogsaa et Moment, der maa tages med i Betragtning med Hensyn til at tage sin endelige Stilling til Sagen.

Endelig er der af hele Udvalget foreslaaet en ny Paragraf under Nr. 6, saalydende: „Naar den i Lov af 13de Juni 1870 § 21 paabudte 5aarige Statusopgjørelse udviser et Overskud ud over den fornødne Formue, der er større, end det kan anses nødvendigt for Anstaltens Sikkerhed, bliver der for Rigsdagen at fremsætte Forslag til Lov om Udbetaling af Bonus til Interessenterne“. Denne Paragraf har Udvalget lagt en Del Vægt paa, fordi den altsaa fastslaar det, der efter hele Udvalgets Opfattelse maa anses for at være en billig og retfærdig Forbring fra Interessenternes Side. Udvalget har jo ogsaa havt under Behandling Spørgsmaalet om Præmiernes Nedsættelse, men man har ment, at det paa Grund af den Usikkerhed, der endnu findes med Hensyn til Undersøgelserne vedrørende Dødelighedsforholdene, og den Usikkerhed, der for Tiden er i Renteforholdene, var